

Foto boven: Op met name het Industrierrein Moerdijk worden veel stoffen opgeslagen die vallen onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen.

Foto: RMD

Foto onder: Het industrierrein Moerdijk biedt onderdak aan veel bedrijven die vallen onder de BRZO-wetgeving.

Foto: Havenschap Moerdijk

VROM-Inspectie toetst toezicht op verzoek

Een jaar geleden ontving de VROM-Inspectie de vraag of zij het toezicht op risicovolle bedrijven door de Regionale Milieudienst West-Brabant (RMD) wilde doorlichten. De VROM-Inspectie ging akkoord met dit bijzondere verzoek. Bijzonder, want verzoeken van geïnspecteerden zelf zijn geen dagelijkse kost. Beide partijen zijn enthousiast over het experiment. „RMD kan met het advies hun organisatie verbeteren en de VROM-Inspectie gaat de leerpunten op landelijk niveau verspreiden.”

„RMD is op weg om de kwaliteit van het toezicht op de uitvoering van het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) op een hoog niveau te leggen”, leest een verheugde Ron Ooms voor uit de eindconclusie van de VROM-Inspectie. De teamleider handhaving bij RMD uit Roosendaal is tevens coördinator van het zes koppige team dat toeziet op bedrijven met een verhoogd risico op (milieu)ongevallen in midden- en west-Brabant. De milieudienst wilde een objectief oordeel over hun prestaties en vroeg de VROM-Inspectie om een onderzoek. „De RMD is uitgegroeid tot een belangrijke speler”, legt Ooms uit. „Behalve voor onze eigenaargemeenten, voeren we sinds vorig jaar ook een deel van het BRZO-toezicht van de provincie uit. We controleren inmiddels 38 van de 74 BRZO-bedrijven in Noord-Brabant. Als organisatie is het dan belangrijk om te weten waar je staat. Voor RMD én voor onze opdrachtgevers. Deze bedrijven werken met gevaarlijke stoffen en

meestal ook met complexe chemische processen, dus er is altijd een risico op incidenten met ernstige gevolgen voor medewerkers en omwonenden. Het toezicht heeft daarom terecht veel prioriteit, ook politiek gezien.”

Kijkje over schouders

De VROM-Inspectie deelt deze prioriteit. Volgens Caroline Altena, adjunct inspecteur, was dat één van de redenen om op het bijzondere verzoek van RMD in te gaan. „Het BRZO is voor ons een belangrijk onderwerp, waar wij nauw bij betrokken willen blijven. Dit onderzoek bood ons de mogelijkheid om bij RMD over de schouders te kijken: wat gaat goed en minder goed in de praktijk? Beide partijen leren daar van. De RMD kan werkprocessen en organisatie verbeteren en wij kunnen de leerpunten op landelijk niveau verspreiden. Dat bevordert de naleving van VROM wet- en regelgeving.” De VROM-Inspectie heeft als interbestuurlijk toezichthouder de

afgelopen jaren al eerder onderzoek gedaan naar verschillende aspecten van het BRZO, waaronder de handhaving en de samenwerking tussen de drie BRZO-inspectiepartners: brandweer, Arbeidsinspectie en milieubeheer. Reden voor RMD om de VROM-Inspectie te benaderen. Ooms: „De VROM-Inspectie is kundig, heeft ervaring met toezicht op lokale overheden en is objectief. Daardoor kon in beperkte tijd een gedegen onderzoek verricht worden, dat inhoudelijk veel verder gaat dan een audit van een willekeurig adviesbureau.”

Keerzijde van de medaille is dat de adviezen van de VROM-Inspectie niet vrijblijvend zijn. Altena geeft aan dat zij de voortgang van het verbeterplan van RMD in de gaten houdt. „We hebben er tijd en aandacht in gestoken, dat mag niet voor niets geweest zijn.” Omdat dit onderzoek een pilot is, wordt de inzet van Altena en haar collega niet doorberekend aan RMD. Dat kan in de toekomst anders zijn. „We zullen nieuwe projectaanvragen steeds individueel beoordelen. Zowel qua inhoud: is het voor ons een prioriteit en bevordert het de naleving? Als ook qua kosten”, geeft Altena aan. „Zodra de VROM-Inspectie een volledige baten-lastendienst is, en niet meer

>>

uitsluitend in opdracht van het eigen ministerie werkt, ontstaat mogelijk ruimte om betaalde opdrachten voor andere partijen uit te voeren. Dit project is daartoe een eerste test." Volgens Altena sluit het BRZO-onderzoek ook aan bij de nieuwe rol van de landelijke inspectiedienst. „De voormalige breed georiënteerde gemeente- en provincie-onderzoeken zijn vervangen door risicogestuurd themaonderzoeken. Zoals het toezicht op risicovolle bedrijven. Als er een tijdje geen grote incidenten zijn geweest, dreigt aandacht voor veiligheid te verslappen. Bedrijven en toezichthouders moeten daar voor waken”, benadrukt Altena.

Oren en ogen minister

Een andere bijzonderheid aan de keuze voor de VROM-Inspectie als onderzoeker, is de pet die zij op heeft. „Hoewel wij bij de RMD als deskundigen op bezoek kwamen, blijven wij altijd oren en ogen van de minister”, aldus Altena. „Ongeoorloofde praktijken moeten wij aanpakken.” Ooms was zich daar van bewust. „Wij hebben de VROM-Inspectie juist uitgenodigd omdat wij onze BRZO-taak zeer serieus nemen en verder willen groeien”, vertelt Ooms. „Ik was niet bang voor lijken in de kast. Mocht er toch iets urgents boven komen drijven, dan willen wij dat trouwens net zo snel oplossen als de VROM-Inspectie.”

Het onderzoeksrapport is echter alles behalve negatief over RMD. „Het BRZO-team is erg ambitieus, wil uitblinken en probeert zichzelf telkens te verbeteren”, concludeert Altena na een uitgebreid dossieronderzoek en diverse interviews. „Dat zagen we terug in alle stukken, van notulen tot bestuurlijk inspectieplan. En dat bleek uit gesprekken met inspecteurs, coördinator en afdelingshoofd.”

Ooms neemt de leerpunten uit het onderzoek ter harte. „We hebben advies gekregen hoe we snel en eenvoudig winst kunnen boeken. Met name bij de borging van werkprocedures en verantwoordelijkheden.” Bij dat laatste constateert Altena dat in enkele contracten die RMD met haar zeven opdrachtgevers heeft afgesloten, onderdelen van het BRZO-toezicht ontbreken. Zoals de separate beoordeling van een Veiligheidsrapport. In een Veiligheidsrapport beschrijft een bedrijf welke technische en organisatorische maatregelen zijn genomen om de kans op en de schade van een zwaar ongeval te beperken. Dit document is een belangrijke basis voor inspecties. „Wanneer de opdrachtgever zelf het Veiligheidsrapport beoordeelt, is het mogelijk dat het tot een ander oordeel over een bedrijf en de risico's komt dan de RMD, die vervolgens de inspecties voor hem uitvoert. Je kunt als

RMD dan erg ambitieus zijn, maar liggen de ambities wel binnen het bereik van de opdracht?”, schetst Altena het dilemma. „Hetzelfde geldt voor het handhavingstraject. Omdat de RMD geen mandaat heeft voor het afhandelen van overtredingen, kan dit door iedere gemeente op een andere manier aangepakt worden.” Altena beveelt Ooms daarom aan te streven naar contracten die alle relevante werkzaamheden van het BRZO bevatten.

Regionale uitvoeringsdiensten

Wanneer de evaluatie positief is over dit eerste project in opdracht van een derde partij, gaat de VROM-Inspectie kijken welke andere interessante verzoeken binnenkomen. „Bijvoorbeeld van gemeenteraden of provincies die benieuwd zijn naar de uitvoering van bouw- of milieuregelgeving in hun regio. Of, wie weet, in de toekomst ook van de regionale uitvoeringsdiensten”, vertelt Altena. „We staan altijd open voor een gesprek.” Ooms raadt ambitieuze overheden aan om dit aanbod niet zomaar voorbij te laten gaan: „Je wordt als organisatie gedwongen om je werkzaamheden kritisch tegen het licht te houden. Dat werkt erg verfrissend.”

Nadere inlichtingen:

- Caroline Altena, VROM-Inspectie, tel. (023) 515 07 50, caroline.altena@minvrom.nl
- Ron Ooms, Regionale Milieudienst West-Brabant, tel. (0165) 58 20 00, r.ooms@rmd.nl

Tekst: Walter Oudshoorn

Toezicht en uitvoering goed uitbesteden

De Regionale Milieudienst West-Brabant voert sinds 1994 voor een aantal overheden milieutaken uit. RMD vroeg de VROM-Inspectie om de kwaliteit van hun toezicht op risicovolle bedrijven te onderzoeken. Enkele aanbevelingen uit het onderzoek:

- Breng alle onderling samenhangende werkzaamheden bij één organisatie onder. Ook handhaving hoort daar bij.
- Maak onderling expliciete afspraken over kwaliteitsborging. Zorg dat continue verbetering als kwaliteitsdoel voldoende geborgd is. Bijvoorbeeld door een kwaliteitszorgsysteem, collegiale toetsing, het monitoren van (inspectie) termijnen en intervisiebijeenkomsten met toezichthouders uit andere regio's en organisaties. De focus op declarabele uren kan impliciet een drijfveer zijn om vooral te sturen op kwantiteit, ten koste van kwaliteit.
- Beschrijf als opdrachtnemer in de jaarlijkse terugkoppeling naar de opdrachtgever(s) alle uitgevoerde werkzaamheden en niet alleen de inspectieresultaten.
- Blijf investeren in kennis en deskundigheid om ontwikkelingen bij bedrijven bij te kunnen houden. Een opleidingsplan helpt daarbij.

Het rapport 'Het toezicht getoetst, BRZO-toezicht door de RMD West-Brabant' kunt u downloaden op www.vrominspectie.nl door in de zoekmachine de artikelcode in te vullen: 0231.